

точно момент да се появят във Витлеем. Но се оказват във времето на самото начало на жетвата и всъщност хващат целия този период, в който благодарение усилията на Рут, въпреки кризата на Ноемин, си осигуряват поне малко храна. И, което е още по-същественото, Рут среща Вооз.

В 2:3 се казва: "Случайно попадна в нивата на Вооз, който беше от рода на Елимелех." Този факт - че Вооз се оказва сродник на нейния починал съпруг, е твърде важен в ситу-

Витлеем, но вече започва да не изглежда така.

Как щеше да бъде погледната Ноемин, ако беше пристигнала сама във Витлеем? Със сигурност като проклета от Бога - в духа на тогавашното мислене. "И когато стигнаха във Витлеем, целият град се раздвижи заради тях и жените казаха: "Това ли е Ноемин?" (1:19) Нищо чудно, че на нивата отива само Рут, а тя остава в дома си - скрита от всеобщото повишено внимание, ровещо в раните ѝ. На фона на шума, който се вдига и кой-

"Моята горчивина е по-голяма от вашата" - казва тя (1:13). И заявява: "Не ме наричайте Ноемин, наричайте ме Мера, защото Всесилният ми е направил живота много горчив. Пълна излязох, а Господ ме доведе обратно празна." (1:20,21)

Но сега, в 2:20, след като Рут се връща след първия си работен ден на нивата и се случват няколко съвсем дребни неща, Ноемин се променя... Това, което се случва, е - Рут донася малко жито и храна, запазена специално за Ноемин, както и добрите новини за това, в чия нива е попаднала и това, че ще може да продължи да работи на нея... Изведнъж Ноемин зазвучава по друг начин: "Благословен да е той (Вооз) от Господа, Който не оттегли милостта си нито от живите, нито от мъртвите."

"От живите" - ясно - погрижил се е за тях през този ден. Но защо и от мъртвите?

В Ноемин очевидно веднага се заражда надеждата, че има някакво решение на проб-

даме неопикуемия, трогателен триумф на един иначе толкова осакатен като обществено присъствие човек, и образа на едно ново начало, чийто край се губи в безкрайността - защото от рода на Ноемин, обречена сякаш на смърт, ще произлезе Спасителят на човечеството, самият Бог, Който е вечен. След като се ражда синът на Рут и Вооз, "жените казаха на Ноемин: "Благословен да е Господ, Който днес не те остави без сродник, нека името му стане известно в Израил и нека ти бъде обновител на живота - вече говорим за обновлението на живота ѝ! - ... и хранител в старините ти..." (4:15) И ако търсим библиейски наглед за думите на Христос: "Град, поставен на хълм, не може да се укрие", който да илюстрира идеята на Спасителя, можем да продължим с не нечия друга, а с обществената оценка за личността на Рут: "... защото го роди снаха ти, която те обича, която е по-добра за теб от седем сина" (4:15). Гонгът е ударен. Казано с езика на спасителния план на Исус - жертвата е приета. Изпълнила е пред-

да се трогва от болките им.

Когато Орфа взема решение да си тръгне, тя е водена от намерението да се погрижи за своя проблем. Навярно Святият Дух е говорил и на нея в тази ситуация и се е опитвал да я убеди, че подкрепата ѝ е нужна на Ноемин. Но Орфа целомъдрено е решила да послуша съвета ѝ и да тръгне по пътя, който е обещавал някакво бъдеще за нея. Нима Рут не е била изправена пред същите предизвикателства, пред които и Орфа? Нима пред нея не е стояла опасността да остане завинаги сама, при все че е била все още толкова млада? Но Рут, законите на естеството ѝ, правят живота за себе си невъзможен. Доводите на тази гледна точка за света за нея не са привлекателни. Дори когато изглеждат основателни.

И когато след време Давид и Голиат се срещат, това е една символна картина. Голиат е точно толкова огромен, колкото през вековете е станало огромно и човешкото аз, живеещо за себе си, на фона на което Исус, изобразен в много случаи като камък, приема размерите на малкото камъче. Много интересен е начинът, по който това камъче унищожава Голиат - в челото - в това място от човешкото тяло, което символизира човешката мисловност - идеите и мотивите, движещи личността.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Рут идва във Витлеем от друга земя, подобно на Христос от небето, и навява на мисълта, че спасението е дар. Тя не е еврейка по рождение, но благодарение на нея най-важният еврейски род - Давидовият - родът на Месия, продължава да съществува. Посвещава се без остатък на една спасителна кауза - на която подчинява живота си като личност - като човешко същество и като жена. Без нейната намеса в родословното дърво на Ноемин то би било прекъснато завинаги, както човешкият род щеше да престане да съществува завинаги, ако Христос не се беше намесил и ако не беше покрил пропастта със собствения си живот, плод на който е Неговото потомство - родените от Святия Дух. Тя "възкресява" Ноемин за нов живот - един образ на пророчеството за идващия Месия и откровение за Неговата любов към човека. Тя е предвестник на Исусовата мисия - мисията да умреш за себе си, за да оживиш чрез смъртта си другите. И в този именно смисъл Рут може да бъде видяна като един от символите на Христос в Свещеното Писание.

Любмила Млаженова

Ако се вгледаме в детайлите, ще установим, че съществуват редица прилики между образите на Христос и Рут.

ацията и Ноемин веднага съобразява това. Но когато всичко се случва, Рут не съзнава, че бива водена по един планиран път. Кой я движи по такъв начин, че тя да се озове "случайно" точно в неговата нива? По черкът на провидението е явен. Божият Дух лично е поел грижата над Ноемин и очевидно именно Той е внушил на Рут да остане до нея в тази ситуация.

Рут започва да се грижи за Ноемин, а Вооз започва да се грижи за Рут. В негов обект на внимание постепенно се превръща и Ноемин, която от своя страна започва да дава съвети на Рут относно нейното поведение и действия. Така кръгът се затваря и с общи усилия всички преодоляват ситуацията в края на книгата. Вооз дава наставления на подчинените му жетвари как да се отнасят към Рут. Издига около нея защитна стена. Провидението работи по линия на името, с което тя влиза в земята на Витлеем: "Добре ми беше разказано всичко, което си направила за свекърва си след смъртта на мъжа си и как си оставила баща си и майка си в родината си и си отишла при народ, който по-рано не си познавала." (2:11) Още оттук тръгва доброто отношение към нея. Но и Ноемин продължава тази линия с далновидността си: "Добре е, дъще моя, да излизаш с неговите момичета и да не те срещат в друга нива" (2:22), както и Вооз: "Нека не се знае, че жена е идвала на хармана" (3:14).

Когато Рут се връща вкъщи, след като, казано на съвременен език, с Вооз обсъждат перспективата за евентуален брак, в 3:17 тя казва на Ноемин: "Тези шест мери ечемик той ми ги даде, защото ми каза: "Да не отидеш с празни ръце при свекърва си." Ноемин става обект на внимание от страна на още един човек. Непрекъснато чувства това от страна на Рут, но вече се намесва и още някой. Т. е. тя се връща "празна" във

то става причина за нейното социално "скривалище", Ноемин просто изговаря това, което всички мислят, като смела форма на опит за самозащита: "Защо ме наричат Ноемин (т. е. Приятна), когато Господ свидетелства против мен и Всесилният ми стори зло?" (2:21)

Поради това обаче, че Рут идва заедно с нея, вниманието се пренасочва от трагедията на Ноемин към жеста на тази моавка - доста впечатляващ сам по себе си. (Не е било трудно за Рут да си представи как би изглеждало завръщането на Ноемин в родния ѝ град и е логично това да е допринесло тя да вземе решение да не я изостави.) Оттук идва вече и самото отношение на обществеността. Вооз казва: "Господ да ти отплати за делото и пълна награда да ти се даде от Господа, израилевия Бог, под чиито крила си дошла да търсиш прибежище" (2:12). Текстът обяснява, че когато идва време за обяд, тя сяда встрани, но той я приобещава към работния колектив: "Ела тук." "И тя седна до жетварите." (2:14) Виждайки я под протекцията на работодателя си, всички неминатно започват да се отнасят с необходимото уважение към нея.

Очевидно е, че Ноемин се намира в огнената пещ на своя живот. Но е очевидно и че Бог присъства в тази огнена пещ, защото Той движи провидението по много ловък начин към излизане от ситуацията.

ПРОМЯНАТА

В резултат на всичко това можем да констатираме радикалната промяна, която се извършва във вътрешното състояние преди всичко и след това в самата съдба на Ноемин. В началото тя възприема себе си като поразена от Бога и се връща в родния си град в състояние на тежка депресия.

Провидението заработва, обръщайки разволя на събитията в друга посока - от смърт към живот.

лема им, след като Рут е попаднала в нивата на техния сродник. Според тогавашните обичаи сродникът е имал правата да "въздигне потомство" на починалия, казано с езика на Библията. И когато провидението задвижва нещата така, че Рут се озовава в нивата именно на Вооз - един от двамата сродници, това вече е повод за надежда за Ноемин. Тя очевидно търси Бога и разсъждава над връзката между Неговата воля и съдбата си. Това проличава още когато си прави анализ на ситуацията в началото на разказа. И веднага разбира, че е станало нещо, което едва ли е случайно. Че очевидно зад всичко това стоят някакви Божии намерения. Едва ли до този момент ѝ е хрумвало, че Рут би могла да бъде решението на прекъснатото родословно дърво на семейството ѝ. Но сега тази идея я осенява.

Отново въпросът: какво щеше да стане, ако Рут не беше тръгнала с това съкрушено човешко същество? И отново отговорът - Ноемин щеше да изживее старините си в пълна самота и някой ден така да приключи живота си под градската на общественото мнение.

Нещата дотолкова се променят вследствие намесата на Рут, че в края на книгата виж-

назначението си. Животът е продължен. "Благословена да си от Господа... Последната ти доброта, която показа, е по-голяма от първата, понеже не отиде след млади мъже, били те бедни или богати..." (3:10) Не потърси нищо за себе си, посвети живота си на това, да спасиш нечие съществуване, и остана вярна на тази кауза докрай...

Ражда се Овид. "Тогаво Ноемин взе детето и го сложи на пазвата си и му стана бавачка. И съседките му дадоха име, като казаха: "Син се роди на Ноемин - дори не казват "внук". - И го нарекоха Овид." Но емин се е върнала в обществото на хората, отново се е приобщила към тях, отстранена е причината, обрекла я и на социална смърт. Впоследствие Овид става дядо на Давид.

ДАВИД И ГОЛИАТ

Но да се върнем отново на другата снаха на Ноемин - Орфа. Според историческа справка, извършена от Юлиан Филипов, така както сред потомците на Рут се появява Давид, сред потомците на Орфа пък се явява Голиат. Изглежда наистина кръвта е "писала" в двете посоки. Подобно на прабаба си, Давид в много случаи проявява несребично отношение към хората и способност